

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri
Fødevarestyrelsen

Workshop om Danmarks kommende klimamærke

DGI Byen
22. august 2022
Per Preisler Christiansen,
Formand for arbejdsgruppen,
Innovations- og udviklingsdirektør,
Fødevarestyrelsen

Holdet som skal udarbejde et klimamærke

Bryggeriforeningen
Danish Brewers' Association

DSK | De Samvirkende
Købmænd

Foreningen
Fiskebranchen

salling group

fødevaredanmark

DANSK ERHVERV

Forbrugerrådet
Tænk

coop

ØKOLOGISK
LANDSFORENING

mldk mærkevare
LEVERANDØRERNE
Branded Manufacturers Association

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri
Fødevarestyrelsen

Danmarks
Naturfredningsforening

Status på det igangværende arbejde

- 4 møder i arbejdsgruppen
- Bilaterale møder med interesserede

Følgende emner er drøftet:

- Data for klimaaftryk
- Klimamærke på EU niveau
- Forskellige modeller for klimamærkninger

I dag tager vi jeres idéer og forslag med

Valg af data og metode

To **overordnede** LCA-metoder til at bestemme fødevarers klimaaftryk:

- **A-LCA:** kan anvendes til at besvare hvor stor en drivhusgasemission der er forbundet med alle led i fremstillingen af et produkt (historisk)
- **C-LCA:** kan anvendes til at estimere de miljøkonsekvenser, som følger af fremstilling af en ekstra enhed (fremadrettet)

EU-kommissionens PEF er baseret på A-LCA

Klimamærke på EU- niveau

- **Jord til bord strategi**
- **Rammer for bæredygtighedsmærkning, forslag ultimo 2023**
- **Forventning om PEF- kriterier**

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri
Fødevarestyrelsen

Forventninger til dagen

Program

10.00	Velkomst og formål med dagen v/ Per Preisler Christiansen, vicedirektør i Fødevarestyrelsen
10.15	Forventninger til dagen v/ moderator Karen Lorenzen, direktør Operate
10.35	Hvordan får vi danskerne til at ændre adfærd, når de køber ind? v/ Andreas Maaløe Jespersen, ekspert i forbrugeradfærd Konkurrence - og Forbrugerstyrelsen Spørgsmål fra salen Diskussion ved borde
11.45	Frokost

12.35	Modeller for klimamærker – præsentation af to forslag v/Thomas Roland, CSR - chef, Coop Spørgsmål fra salen Diskussion ved borde
14.05	Interview med fødevarerministeren Hvad er ministerens drøm for et klimamærke?
14.30	Pause
15.10	Panelsamtale
15.35	Giv dit bedste råd til arbejdsgruppen
15.50	Afslutning

Giv dit bedste råd

KLIMAMÆRKE

**Giv dit bedste råd
til arbejdsgruppen**

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri
Fødevarestyrelsen

---

menti.com

Kode: 5861 1920

Klimamærkning af fødevarer

Evidens for mærkningsordninger og KFST's eksperiment
med klimamærkning

Forbrugerpolitisk Center, 22. august 2022

KONKURRENCE- OG FORBRUGERSTYRELSEN

Mærkningsordninger ud fra et adfærds- perspektiv

KONKURRENCE- OG FORBRUGERSTYRELSEN

Mærkningsordninger: Helt overordnet

- Et policy værktøj i tillidsbaserede markeder (mad, restauranter, elektriske apparater, biler etc.)
- I et klassiske perspektiv: Giv forbrugeren ny viden
- I et adfærdsbaseret perspektiv: Fang forbrugers opmærksomhed (plus meget andet)
- Tillid er afgørende: Statslige og uafhængige mærker > virksomheders egne mærker
- Bør tydeligt differentiere produkter.

Mærkningsordninger for mad: Tre modeller

Nutrition Facts	
4 servings per container	
Serving size	1 cup (227g)
Amount per serving	
Calories	280
% Daily Value*	
Total Fat 9g	12%
Saturated Fat 4.5g	23%
Trans Fat 0g	
Cholesterol 35mg	12%
Sodium 850mg	37%
Total Carbohydrate 34g	12%
Dietary Fiber 4g	14%
Total Sugars 6g	
Includes 0g Added Sugars	0%
Protein 15g	
Vitamin D 0mcg	0%
Calcium 320mg	25%
Iron 1.6mg	8%
Potassium 510mg	10%

*The % Daily Value (DV) tells you how much a nutrient in a serving of food contributes to a daily diet. 2,000 calories a day is used for general nutrition advice.

Næringsindhold

"Trafiklys"

"Best in class"

Forskning (men primært fra sundhed)

- Mærkningsordninger har en lille, men signifikant effekt, på forbrugerne
  - Cadario, Romain, and Pierre Chandon. "Which healthy eating nudges work best? A meta-analysis of field experiments." *Marketing Science* 39.3 (2020): 465-486.
  - Cecchini, Michele, and Laura Warin. "Impact of food labelling systems on food choices and eating behaviours: a systematic review and meta-analysis of randomized studies." *Obesity reviews* 17.3 (2016): 201-210.
  - Edenbrandt, Anna Kristina, and Carl-Johan Lagerkvist. "Is food labelling effective in reducing climate impact by encouraging the substitution of protein sources?." *Food Policy* 101 (2021): 102097.
- Design er afgørende for effekten
- Mærker hjælper dem, der vil hjælpes.

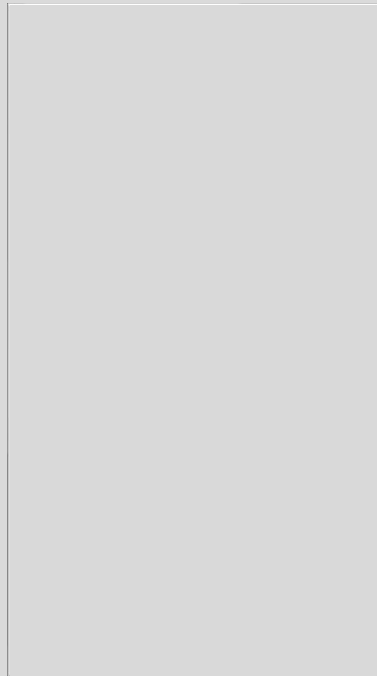
Forbehold

- De fleste studier er lavet på hypotetiske valg
- Studier tester ikke frivillige ordninger
- Overvejende studier af sunde valg
  - Effekt for 'mig' vs. effekt 'for alle'
- Studier tester typisk skift inden for kategorier.

Mærkningsordninger:

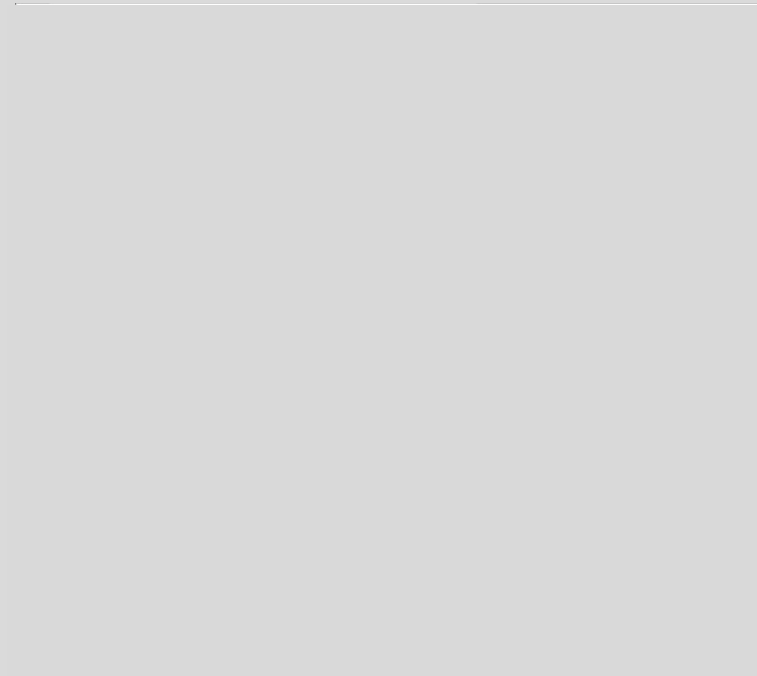
Mest effektive model

Næringsindhold

"Trafiklys"

"Best in class"

Konklusioner

- Mærkningsordninger virker (små effekter, men også små omkostninger)
- Trafiklys er mest effektive
- Design er afgørende
- Fremhæv sundhed? (men undgå kompleksitet)
- Effekten forstærkes, hvis forbrugerne bliver mere klimabevidste
- Effekten er stærkest, hvis forbrugerne kan vælge til og fra med udgangspunkt i ordningen

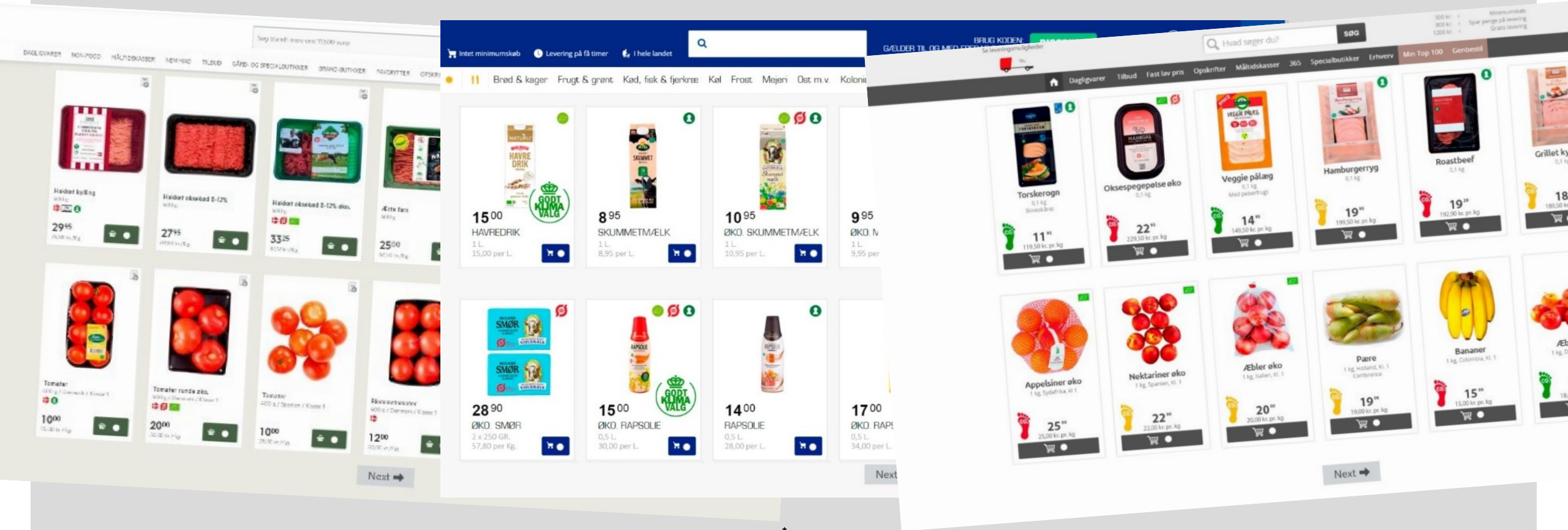
KFSTs eksperiment med klimamærkning

KONKURRENCE- OG FORBRUGERSTYRELSEN

Online supermarkeder:

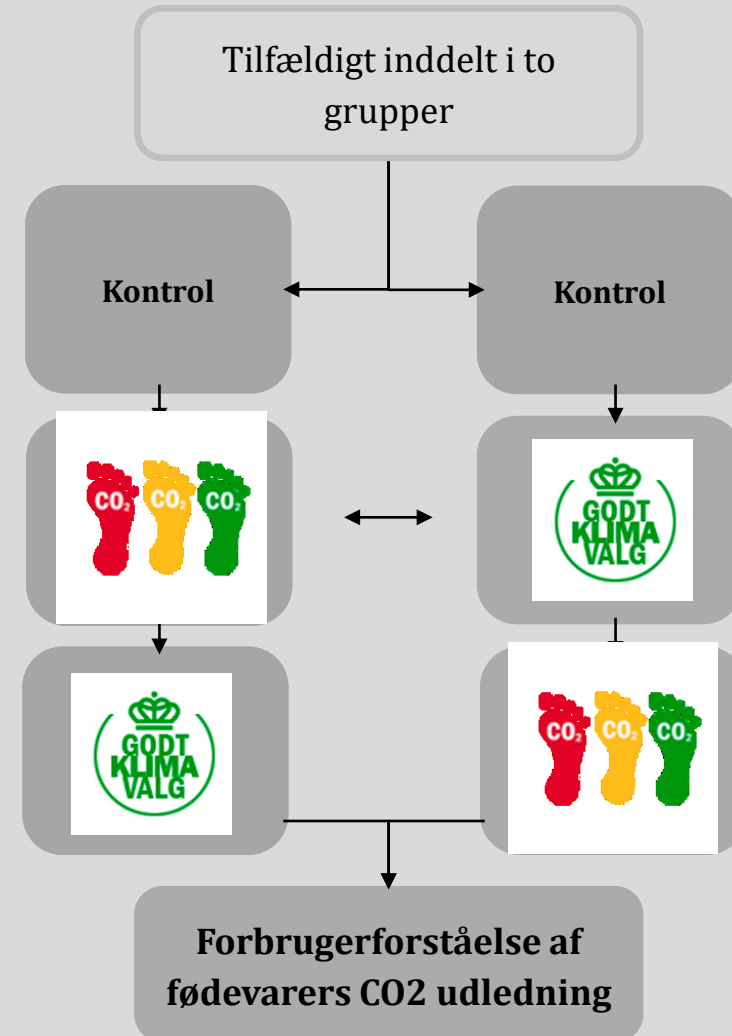
”Foretag et indkøb fx til lasagne”

KONKURRENCE- OG FORBRUGERSTYRELSEN

Sammenligninger

- Kontrol vs. Fodaftryk
- Kontrol vs. Klimakrone
- Fodaftryk vs. Klimakrone

Resultater

Forbrugernes valg af fødevarer

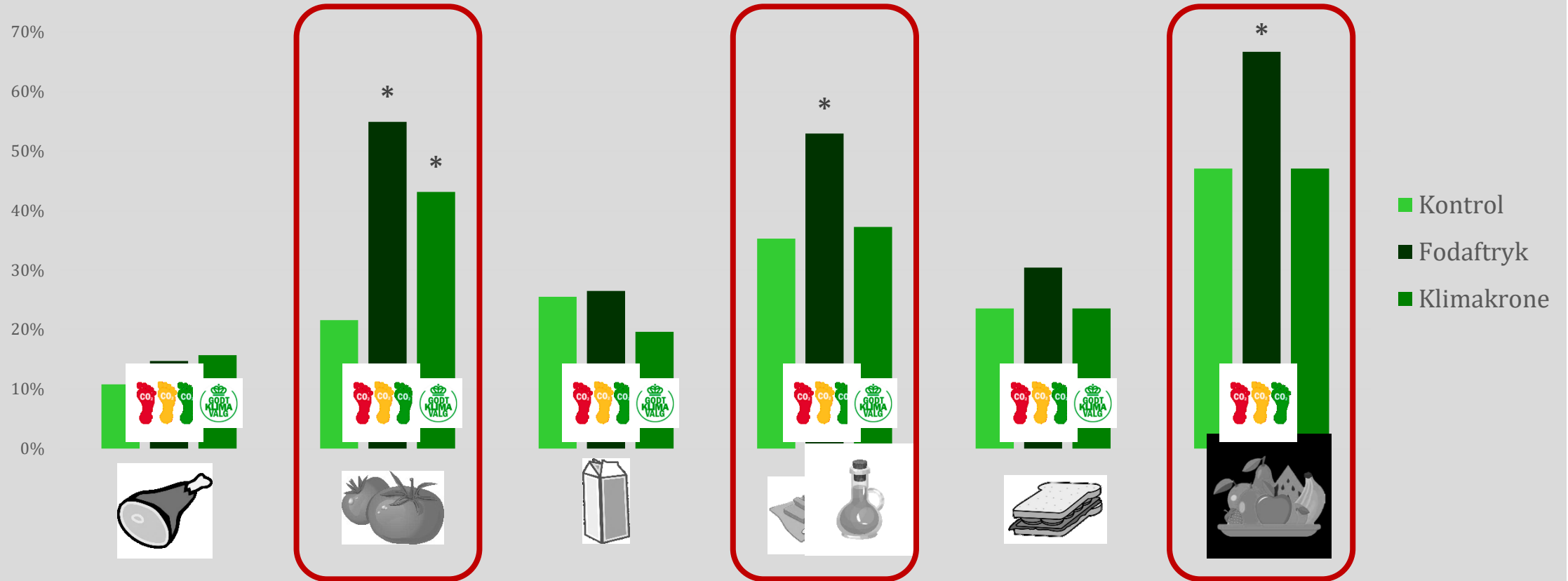
KONKURRENCE- OG FORBRUGERSTYRELSEN

Flere vælger klimavenligt med mærkning

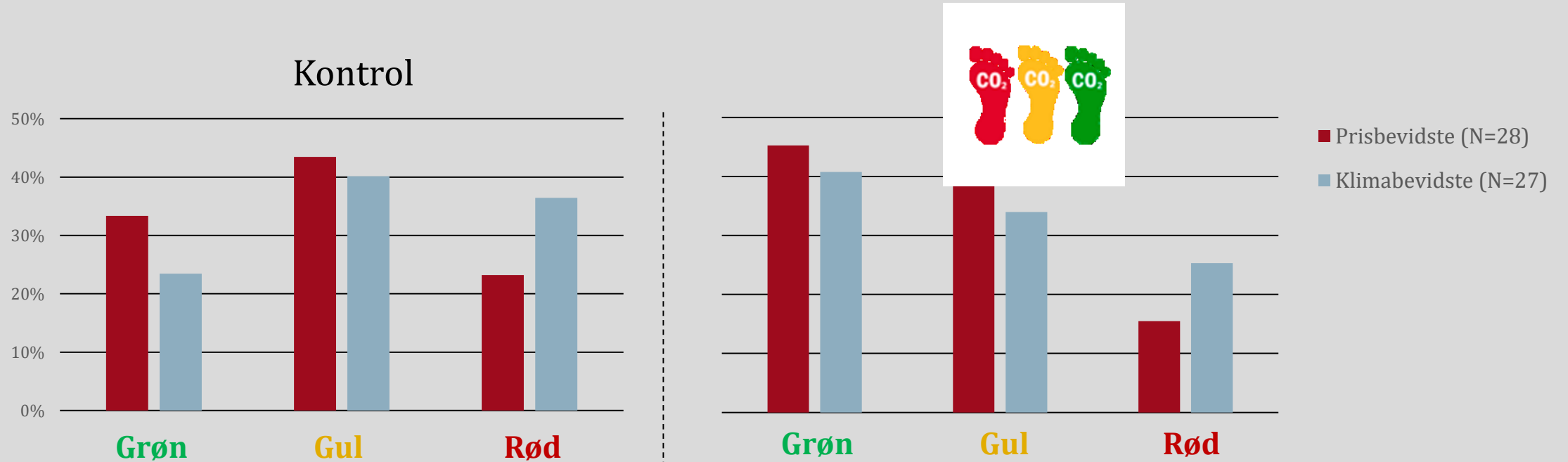
Andelen af grønne valg per kategori:

Skiftene sker i bestemte kategorier

*) Statistisk signifikant

Klimabevidste forbrugere vælger mindre klimavenligt uden mærkning

Screenings-spørgsmål:

"Jeg går tit efter det **billigste produkt**, når jeg køber dagligvarer såsom mælk, kød og grøntsager?"

"Jeg går tit efter det **mest klimavenlige produkt**, når jeg køber dagligvarer, såsom mælk, kød og grøntsager?"

KONKURRENCE- OG FORBRUGERSTYRELSEN

Konklusioner

KONKURRENCE- OG FORBRUGERSTYRELSEN

Konklusioner

- Forbrugerne overestimerer fødevarernes klimaaftryk
  - Effekten af emballage og transport overestimeres
- Klimamærkning får forbrugerne til at vælge klimavenligt...
  - ...hvis det finnes et "nemt" alternativ
- Uden mærkning kan forbrugerne ikke handle efter deres klimapræferencer
  - Klimamærkning efterspørges (Fodaaftryk)

Tak for i dag!

Catrine Normann – cnj@kfst.dk

Andreas Maaløe Jespersen – anm@kfst.dk

KONKURRENCE- OG FORBRUGERSTYRELSEN

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri
Fødevarestyrelsen

Drøftelse i grupperne

Gruppearbejde session 1

1) Hvad ser I som klimamærkets vigtigste funktion? (én sætning bordet rundt)

Overvej dernæst:

- I hvor høj grad skal forbrugeren vejledes til at vælge mellem forskellige varegrupper (f.eks. kød og kolonial)?
- Hvor vigtigt er det, at mærket også tager højde for sundhed?
- Hvor vigtigt er det, at alle fødevarer kan mærkes?

2) Hvilken model hælder din organisation mest til?

- Argumenter for fordele og ulemper, f.eks. evidens, forståelse, effekt, praktisk i butikken, andet?

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri
Fødevarestyrelsen

Et klimamærke – to modeller

Udgangspunktet

Formålet med mærket: At hjælpe forbrugeren til at vælge klimavenligt og skabe incitament for producenter til at producere varer med lavere klimaaftryk

- Mærket skal kommunikere om klimaaftryk på baggrund af *generelle* data for aftryk fra produktkategorier f.eks. tomater, pastasauce, kylling, osv.
- På sigt skal mærket kunne rumme at producenter beregner deres eget produkts præcise aftryk
- Mærket skal kunne bruges både på produktet og ved salgsstedet
- Producenter kan samtidig anvende frivillige anprisninger af klimatiltag og klimaaftryk i markedsføringen af deres fødevarer

To modeller

Skalamodel

Best in class

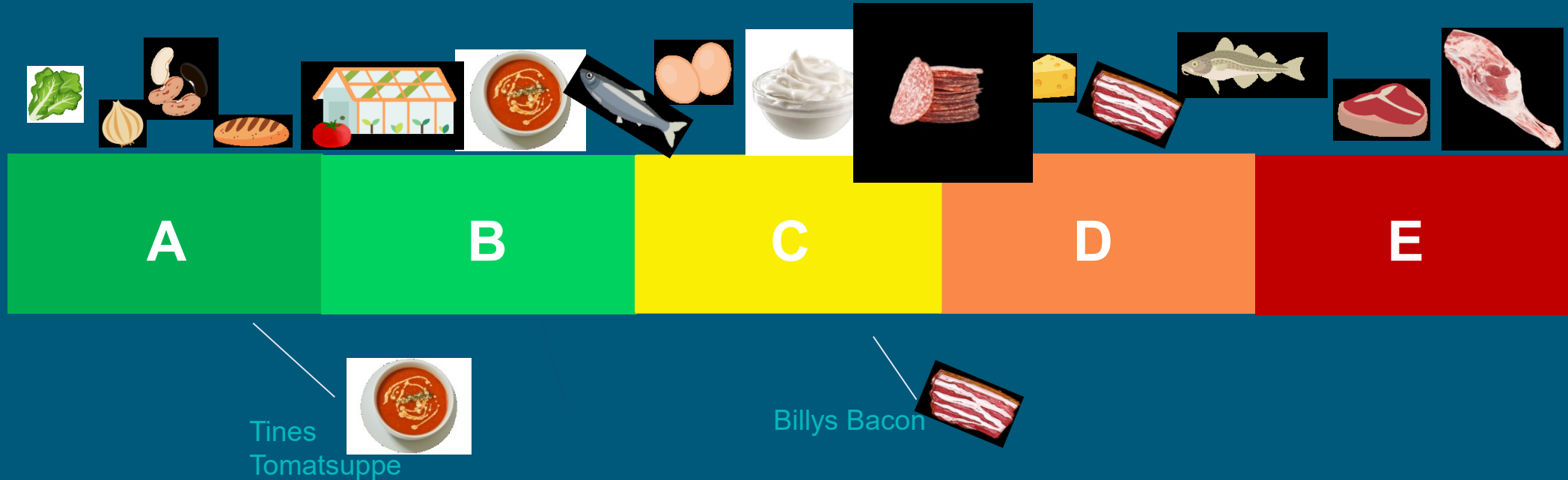
Skalamodellen

- Skalaen opdeles i "bogstaver"/ niveauer fra 0 til det maksimale klimaaftryk for alle fødevarer
- Alle fødevarerne placeres på skalaen ud fra deres klimaaftryk
  - Derudover skal besluttes, hvor mange "bogstaver"/ niveauer, der skal være i modellen, f.eks. 3, 5 eller 6
  - Vi skal beslutte, hvor grænsen går for niveau A, B, C osv.

Skalamodel

Ud fra en fælles database indplaceres alle fødevarer på skalamodellen

Producenter kan beregne det konkrete klimaaftryk for deres fødevare – og måske opleve, at fødevaren så kan få en bedre mærkning

Perspektiver for skalamodelen

- Alle typer af produkter kan sammenlignes med hinanden
- Alle fødevarer kan få et mærke – hvis producenten ønsker det
- Kan hjælpe forbrugeren til at vælge varer med både lidt lavere eller meget lavere klimaaftryk
- Klimaeffekten er afhængig af, i hvilken grad niveaufordeling motiverer forbrugeren til at rykke til et bedre niveau

To modeller

Skalamodel

Best in class

Best in class-modellen

- Alle fødevarer inddeles i kategorier, f.eks. frugt og grønt, kornprodukter, pålæg osv.
- I hver kategori sætter man **ÉN** grænseværdi for, hvornår en fødevarer kan få klimamærket
- Fødevaren kan kun få mærket ved at leve op til grænseværdien
  - Derudover skal besluttes, hvor mange kategorier der skal indgå
  - Og der skal besluttes et grænseniveau i hver kategori

Eksempler på fødevarekategorier

Eksempel 1:

- Frugt & Grønt
- Animalske fødevarer
- Kolonial/tørvarer
- Drikkevarer

Eksempel 2:

- Frugt & Grønt
- Snacks, kager mv.
- Færdigretter
- Mejeri & alternativer
- Nødder, kerner, frø
- Olie og fedtstoffer
- Kolonial
- Kød og kødprodukter

Best in class

Fødevarer kan få klimamærket på TO måder:

- Ud fra en fælles database mærker man de fødevarer der ligger under grænseværdien i kategorien
- Producenter kan beregne det konkrete klimaaftryk for deres fødevare – og måske opleve, at fødevaren så kan få klimamærket

Perspektiver for best in class-modellen

- De bedste produkter i hver fødevarekategori bliver fremhævet
- Det er ikke alle fødevarer, der kan mærkes
- Det er ikke muligt at sammenligne på tværs af kategorier
- Ligner andre mærker på fødevarer, som forbrugeren allerede kender til
- Klimaeffekten er afhængig af, hvor grænseværdierne sættes

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri
Fødevarestyrelsen

Alt det med småt....

22. august 2022

Og disse problematikker er vi opmærksomme på....

- Fortyndingsproblematikken
- Næringsindholdet
- Usunde vaner

...men det ligger langt ud over hvad vi gerne vil have
jeres input til i dag 😊

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri
Fødevarestyrelsen

Drøftelse i grupperne

22. august 2022

Gruppearbejde session 2

- Hvilke styrker og svagheder ser I ved hver af de to modeller?
- Hvilken model hælder din organisation mest til – og hvorfor?

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri
Fødevarestyrelsen

Panel samtale

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri
Fødevarestyrelsen

Giv dit bedste råd til arbejdsgruppen

**Tak for i dag og
den videre
proces**

